Actieplan MVOI

Zwolle

Maatschappelijk Verantwoord Opdrachtgeven en Inkopen

'Welke impact maak jij de volgende keer?

1 Actieplan MVOI

Waarom een Actieplan Maatschappelijk Verantwoord Opdrachtgeven en Inkopen (MVOI)?

Onze aanpak heeft als doel het vergroten van de impact van onze gemeentelijke inkoop ten aanzien van onze MVOI-ambities.

Overheden in Nederland kopen jaarlijks voor ongeveer € 100 miljard aan diensten, leveringen en werken in. Al deze inkopen vormen samen naar schatting 12% van de CO2 uitstoot en ongeveer 20% van het grondstofverbruik van Nederland. Zwolle is een 100.000+ gemeente die op jaarbasis gemiddeld € 250 miljoen uitgeeft aan inkopen. Deze positie maakt het mogelijk om, samen met onze opdrachtnemers, op het gebied van MVOI impact te maken.

Het Rijk heeft het Nationaal Plan MVI 2020 – 2025 opgesteld om de realisatie van MVOI-doelstellingen te bevorderen. Het Manifest Maatschappelijk Verantwoord Opdrachtgeven & Inkopen is onderdeel. Het Manifest vraagt deelnemende partijen concreet toewerken naar realisatie van de eigen maatschappelijke ambities. Alle ondertekenaars stellen daarom voor hun organisatie een Actieplan MVOI op en beschrijven hoe zij in de praktijk invulling geven aan MVOI. Het voorliggend actieplan is een vervolg op het actieplan "Niets doen is geen optie" uit 2020.

We leggen de nadruk op de 'O' van 'Opdrachtgeverschap'. Juist het intern invulling geven aan opdrachtgeverschap op verschillende niveaus is essentieel voor het behalen van onze maatschappelijke doelstellingen. Immers, de opdrachtgever heeft al voordat het inkoopproces in beeld komt beslissende invloed op de inhoud van een opdracht. En welke kansrijke maatschappelijke resultaten opdrachtgever met de opdracht realiseert. Zwolle investeert structureel in MVOI en wil regionaal een voortrekkersrol innemen.

Samenvatting

Het plan beschrijft een aanpak om binnen een gedecentraliseerde inkoopfunctie de organisatie te faciliteren om op lange termijn maximale impact te maken met onze inkoop.

Vanaf 2025 zetten we op hoofdlijnen in op de volgende acties:

- We starten met ambitiewebsessies bij grote aanbestedingen om gerichtere keuzes te maken;
- Door een communicatiecampagne nemen we de hele organisatie mee in het maken van duurzame keuzes rondom inkoop;
- Per MVOI-thema formuleren we een overkoepelende doelstelling en deze vertalen we naar praktische gunningscriteria;
- We richten categoriemanagement in om ook structureel te werken aan het maken van impact;
- We verbeteren de rapportage over MVOI-resultaten;
- We geven invullen aan de rollen rondom opdrachtgeverschap binnen de organisatie.

MVOI in de Zwolse context

MVOI richt zich op een verscheidenheid aan maatschappelijke thema's, waaronder duurzaamheids- (klimaat, milieu, circulariteit) en sociale thema's (social return, diversiteit & inclusie en ketenverantwoordelijkheid).

Coalitieakkoord 2022 – 2026
Door in te zetten op MVOI dragen we bij aan de ambities en doelstellingen uit het Coalitieakkoord. De belangrijkste onderwerpen uit het Coalitieakkoord zijn:

- Groeiend Zwolle: kwaliteit van wonen en leven
- Duurzaam Zwolle: klimaatneutraal en groen
- Inclusief Zwolle: kansengelijkheid, bestaanszekerheid en meedoen
- Levendig Zwolle: kunst en cultuur
- Circulair Zwolle: economie voor een brede welvaart

Gemeenteraad
MVOI gerelateerde onderwerpen komen bij raadsvergaderingen nu incidenteel aan de orde. We willen toe naar een situatie waarin de Raad een actieve rol heeft bij het creëren van impact met MVOI. Bijvoorbeeld bij besluiten over kredietaanvragen.

Inkoopbeleid
In ons Inkoopbeleid staat dat Zwolle met inkoop het verwezenlijken van onze publieke doelstellingen wil ondersteunen. Met andere woorden, we willen zoveel mogelijk maatschappelijke waarde realiseren. Voor enkele MVOI thema's zijn concrete afspraken vastgesteld, bijvoorbeeld op het gebied van social return.

Bijlage 1 omschrijft welke prioriteiten er worden voorgesteld vanuit de organisatie.

Maatschappelijk Verantwoord Opdrachtgeven en Inkopen

Dit hoofdstuk beschrijft de zes MVOI thema's. Elk thema wordt ingeleid met tekst uit het collegeprogramma of een relevant beleidsstuk:

- Klimaat,
- Milieu,
- Circulariteit,
- Social Return,
- Diversiteit en Inclusie,
- Ketenverantwoordelijkheid

De thema's zijn vaak verbonden. Bijvoorbeeld, circulaire inkoop kan negatieve milieu- en sociaaleconomische effecten in lagelonenlanden tegengaan, waarmee circulariteit met het thema ketenverantwoordelijkheid is verbonden. Zie als voorbeeld Praktijkvoorbeeld 1, waarin op meerdere thema's resultaten zijn behaald. Om een optimale verhouding tussen de thema's te vinden bekijken we per inkoop op welke thema's de meeste impact kan worden gemaakt.

Klimaat

"Onderdeel van het streven van de brede welvaart is de transitie naar een duurzame samenleving. Die is noodzakelijk om de klimaatcrisis het hoofd te bieden."

Het thema klimaat omvat het tegengaan van klimaatverandering, vooral door afname van de CO2 uitstoot. Door klimaatbewust in te kopen voorkomen we uitstoot van broeikasgassen dan wel compenseren we dit. Zwolle is deelnemer van het Klimaatakkoord. Dit akkoord bevat concrete afspraken die onze opdrachten raken. Zoals duurzaam doelgroepenvervoer, de inkoop van wagenpark en zo veel mogelijk klimaatneutraal werken in de Grond-, Weg- en Waterbouw.

Vakwethouder: Duurzame stadsontwikkeling, Klimaat (adaptatie)

Milieu

"Zwolle is een groene stad, met een prachtig buitengebied. Dat alles willen we behouden en versterken waar dat kan. Bijvoorbeeld door het verhogen van de waterkwaliteit en meer groen aanbrengen in de stad."

Door milieuvriendelijk in te kopen dragen we bij aan een gezonde leefomgeving voor onze inwoners. Aan de hand van "Zwolle Gezonde Stad" geven we met onze inkopen aandacht aan zowel bescherming als bevordering. Bijvoorbeeld luchtverontreiniging en het gebruik van pesticiden te beperken. Bijvoorbeeld door transport van onze inkopen zo veel mogelijk zero emissie te laten plaatsvinden. Of door schoon bouwmateriaal te eisen bij onze aannemers. De gezondheid bevorderen doen we onder andere door biodiversiteit te bevorderen en aandacht te hebben voor een fysieke leefomgeving die gezondheid en een gezonde leefstijl bevordert. Ook onze opgaves vanuit de Omgevingsvisie en Groenbeleid rondom een klimaatbestendige en energieneutrale gemeente, de ontwikkeling van de groen- en waterstructuur en de topambitie met betrekking tot het behouden en beschermen van biodiversiteit en het landschap passen bij dit thema.

De thema's Klimaat en Milieu gaan goed samen. Klimaat richt zich op klimaatverandering in algemene zin, milieu zich op de invloed op de fysieke omgeving, zoals de gezondheid van onze lucht en biodiversiteit in het landschap. Praktijkvoorbeeld 3 beschrijft hoe milieu- en klimaatvriendelijk inkopen elkaar versterken. Zero emissie vervoer voorkomt zowel CO2 uitstoot (klimaat) als fijnstof en andere schadelijke emissies (milieu)

Vakwethouder: Leefomgeving, Natuur en groenbeleid

Circulariteit

"Als gemeente verwachten wij van inwoners en ondernemers dat zij steeds meer circulair denken en handelen. Daarom kunnen we niet anders dan zelf het goede voorbeeld geven."

Circulair inkopen draagt bij aan de opbouw van een circulaire economie. Circulaire inkoop minimaliseert de inzet van (primaire, abiotische) grondstoffen. Bijvoorbeeld door grondstoffen te hergebruiken of de levensduur van producten te verlengen en zet in op het gebruik van bio-based producten

Zwolle heeft de Visie Zwolle Circulair opgesteld. Hierin staat in grote lijnen beschreven wat er moet gebeuren om tot een circulaire economie in de regio Zwolle te komen. We maken hierbij gebruik van het "10R-model circulariteit" (Visie Zwolle Circulair, pagina 11). Het R-model bestaat uit tien hiërarchische circulaire strategieën om grondstoffengebruik te verminderen, van het afzien van inkoop (*refuse*) tot aan energie terugwinning (*recover)*.

Voorbeelden zijn het hanteren van standaardeisen rond circulair beton en asfalt, bestaande gebouwen een 2de leven te geven, en bewust hergebruik van hulpmiddelen. Zie ook Praktijkvoorbeeld 1 over een circulaire inkoop van warme dranken automaten.

Doelstelling: We werken toe naar volledig circulair inkopen in 2050, met 50% circulair in 2030 als tussendoel.

Vakwethouder: Duurzame economie, Circulaire economie en afval

Social Return

"Als inkoper en opdrachtgever stimuleert gemeente Zwolle opdrachtnemers om impact te maken en daar waar mogelijk duurzaam in te kopen. Dit gebeurt onder ander door eisen aan opdrachtnemers te stellen in het kader van Social Return on Investment (SROI).

Social Return omvat het bieden van eerlijke kansen aan mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt. Het is een aanpak om arbeidsparticipatie te stimuleren.
Social Return sluit daarmee goed aan op de Human Capital Agenda Regio Zwolle. In de Stimuleringsaanpak Impact Ondernemen Zwolle 2023 – 2025 staan concrete acties beschreven waarmee we Social Return stimuleren.

Afspraken rondom Social Return staan in het inkoopbeleid van Zwolle, waaronder het verplicht toepassen van Social Return bij bepaalde opdrachten. Zwolle is aangesloten bij het Expertisecentrum Social Return (ESR). Het ESR draagt zorg voor uniforme spelregels (bouwblokken) voor de overheden in Overijssel en Gelderland. Dit maakt het voor bedrijven eenvoudiger om aan de voorwaarden te voldoen , waardoor zij meer mensen kunnen helpen de moeilijk aan werk komen.

Vakwethouder: Duurzame economie, Human Capital Agenda

Ketenverantwoordelijkheid

"De gemeente wil handelen vanuit het besef onderdeel te zijn van de wereldgemeenschap. Ze voelt zich medeverantwoordelijk voor het aanpakken van de oorzaken en gevolgen van mondiale uitdagingen. Het streven naar een eerlijke en duurzame wereld vergt gelijke rechten en kansen voor iedereen."

Dit thema omvat het stimuleren van ketenverantwoordelijkheid in samenwerking met onze opdrachtnemers. Dat betekent het voorkomen of aanpakken van misstanden op het gebied van arbeidsomstandigheden, mensenrechten en milieu. Bij ketenverantwoordelijkheid neemt iedere schakel in de productieketen zijn eigen verantwoordelijkheid om misstanden op te sporen en aan te pakken. Met name bij specifieke risicocategorieën is ketenverantwoordelijkheid relevant. Onder andere door van leveranciers due diligence te eisen ten aanzien van het in kaart brengen van risico's in hun toeleveringsketen. Naast negatieve impact voorkomen proberen

we ook een concrete positieve impact te maken. Zie bijvoorbeeld Praktijkvoorbeeld 1 over de vergoeding die wij betalen aan de telers van de koffiebonen voor onze warme dranken automaten. Actuele (internationale) ontwikkelingen, onder andere de Corporate Sustainability Reporting Directive (CSRD), zorgen voor groeiende aandacht voor ketenverantwoordelijkheid. We spelen hierop in door onze ketens te analyseren en passende maatregelen te treffen.

Vakwethouder: Inclusieve Samenleving

Diversiteit en Inclusie

"Een inclusief Zwolle betekent dat iedereen zichzelf kan zijn. Er is voor iedereen een gelijkwaardige plek in de maatschappij en op de arbeidsmarkt. We gaan institutionele discriminatie en racisme in alle vormen tegen. We stimuleren gendergelijkheid en gelijke rechten van kwetsbare groepen, zoals LHBTIQ+ en ondersteunen het versterken van de positie van vrouwen."

Diversiteit en Inclusie heeft te maken met het stimuleren van een diverse en inclusieve samenleving en bedrijfsleven. Inclusief Zwolle betekent vrijheid en veiligheid voelen om te zijn wie je bent. Daarnaast hebben we het Charter Diversiteit van de SER getekend.

Met de ondertekening van het Charter Diversiteit en in het plan van aanpak wat hierbij hoort hebben we twee speerpunten voor de organisatie opgesteld. Als organisatie willen we een afspiegeling zijn van de stad. In de stad Zwolle is een toename van inwoners met een niet Nederlandse afkomst, dit willen we meer in verhouding brengen binnen de organisatie. Daarnaast willen we ons blijven inzetten en houden aan de wet banenafspraken waarin we banen aanbieden voor mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt.

Bij maatschappelijke vraagstukken is het belangrijk om te weten wat er speelt in de samenleving. Onze producten en diensten, waaronder onze opdrachten, sluiten zo beter aan bij de verschillende behoeften in de maatschappij. Bijvoorbeeld door enkel toegankelijke en representatieve communicatie uitingen uit te vragen bij onze leveranciers. Divers perspectief bij de werving en selectie bij onze opdrachtnemers leidt tot meer creativiteit en innovatie en betere resultaten, bijvoorbeeld door divers talent in te zetten. Daarnaast ziet dit thema op toegankelijk, bijvoorbeeld bij de inkoop van speeltoestellen en de aanleg van bouwwerken.

Vakwethouder: Inclusieve samenleving, Diversiteit en Inclusie

Praktijkvoorbeeld 1 *Warme Dranken*

Verleg de grens door verder in de keten te kijken
Het toepassen van MVOI vraagt per inkoop om een afweging: welke MVOI thema's zijn voor het meest kansrijk? En kunnen we daadwerkelijk impact realiseren of hebben we een voorbeeldfunctie c.q. voortrekkersrol?

Soms leidt het focussen op één specifiek MVOI thema tot de meeste impact. Bij de inkoop van warme dranken automaten bleek juist dat er op bijna elk MVOI thema impact was te halen. Erik van Eerten, facilitair adviseur met als specialisme circulaire economie vertelt hier in een interview met Facto over:

"Onze koffiemachines zijn gerefubished.(*circulariteit)* De koffiebonen zijn afkomstig van Pure Africa en worden in Nederland in de gevangenis gebrand door Koffielust. (*klimaat*) De boeren in Rwanda krijgen een eerlijke prijs, er worden micro-kredieten verstrekt tegen een goed rentepercentage en er wordt onderwijs aangeboden (*ketenverantwoordelijkheid)*. En van iedere liter die hier uitkomt gaat er een liter drinkwater naar Afrika (*milieu)*.'

Maar er is nog iets bijzonders: het koffiedik wordt opgevangen in een biozak. 'Zwolsche Zwammen kweekt hier oesterzwammen op die in de lokale horeca op de menukaart staan (*circulariteit)*. Wij hebben ook een elektrische bakfiets gefaciliteerd waarmee iemand met een afstand tot de arbeidsmarkt een ronde door de binnenstad maakt om koffiedik op te halen bij verschillende partijen. Diegene is helemaal trots! (*social return)*"

Wat gaan we doen?

Doelstellingen

De belangrijkste focus van het actieplan is om duidelijke en meetbare doelstellingen voor de lange termijn te definiëren binnen de verschillende thema's van MVOI. Deze doelstellingen dragen bij aan een duurzame en inclusieve samenleving.

Hiermee zorgen we ervoor dat onze inspanningen een inhoudelijk sterke basis krijgen, en dat we duidelijke richtlijnen hebben voor de toekomst. Hiermee creëren we een raamwerk voor een effectieve en verantwoorde uitvoering van MVOI binnen onze gemeentelijke organisatie.

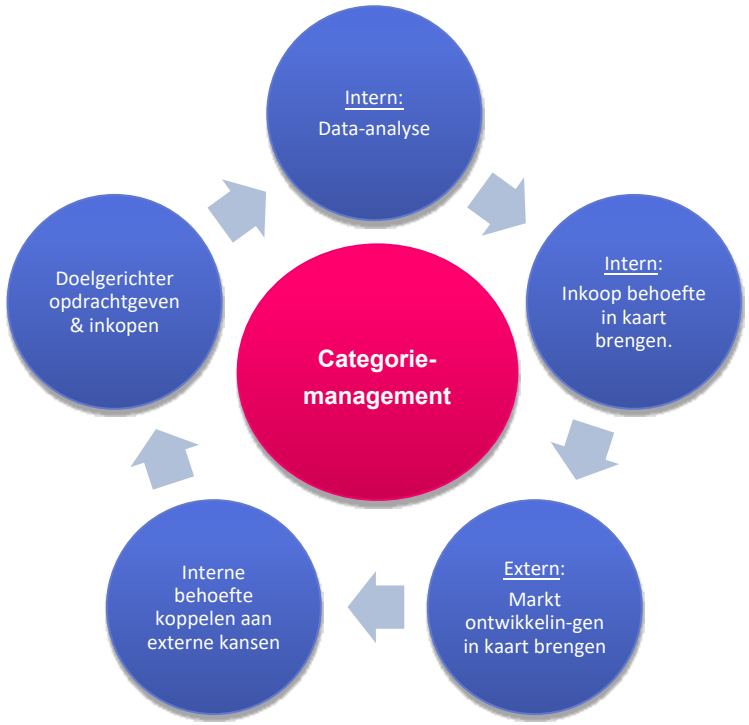
Met het organiseren van thematafels per MVOI-onderwerp bepalen we per thema de inhoudelijke kaders, en onderzoeken we ook gelijk mogelijke dwarsverbanden met andere portefeuilles. Zo worden thema's gekoppeld aan relevante, Zwolse beleidsdoelstellingen en portefeuilles. Op deze manier worden de thema's geladen en krijgen opdrachtgevers ook de juiste touwtjes in handen om impact te maken.

Door deze thema's te koppelen aan de procesmatige ondersteuning, door middel van categoriemanagement, communicatie en rapportages werken we organisatie breed aan het maken van impact.

Categoriemanagement

De ontwikkeling van MVOI binnen Zwolle gaat hand in hand met het opzetten van categoriemanagement. Dit zorgt voor doelgerichter inkopen. Op basis van data (zowel intern als extern) kunnen we structureel onze inkoopkracht inzetten om doelstellingen op het gebied van MVOI steeds effectiever te behalen. Vanuit een beter inzicht in komende inkooptrajecten kunnen we als organisatie meer aan de voorkant onze ambities bepalen.

Samen met de verantwoordelijke vak afdelingen prioriteren we de uitgaven; welke onderwerpen worden als eerste aangepakt? Dit doen we op basis van de

mogelijke MVOI impact, het inkoopvolume en ons handelingsperspectief. We bepalen samen per prioriteit de relevante MVOI onderwerpen, met bijbehorend ambitieniveau. Deze ambities worden vertaald naar concrete criteria bij onze inkopen. Voor de categorie Facilitair is het eerste categorieplan afgerond.

- We zijn begonnen met het implementeren van drie inkoopcategorieën per jaar (in totaal onderscheiden we zeven inkoopcategorieën);
- Op basis van de informatie uit onze categorieplannen gaan we gerichter met marktpartijen in gesprek om kennis uit te wisselen, en
- We verbeteren de informatievoorzieningen aan (lokale) ondernemers, onder andere door op basis van categorieplannen actief de kennis van de markt in te zetten. We betrekken marktpartijen in een vroeg stadium met gerichte informatie en vragen om kennis uit te wisselen.

Communicatie

De toepassing van MVOI vraagt iets van de hele organisatie – en daarbuiten. Bij de implementatie van het actieplan vormt communicatie een rode draad. Het is van belang dat de principes van MVOI en het handelingsperspectief dat mensen daarin zelf hebben duidelijk zijn en actief worden uitgedragen. Dit vullen we als volgt in.

- We starten met een meerjarige interne bewustwordingscampagne rondom inkoop met MVOI als speerpunt;
- Via Intranet en sessies bij diverse gremia zoals een MT of teamoverleggen. We delen via Intranet ook interessante evenementen, en Webinars en relevante informatie zoals nieuwsberichten of artikelen.
- We delen onze kennis actief, bijvoorbeeld door MVOI op te nemen in onze interne leeromgeving of basistrainingen MVOI aan te bieden.

Beleidsmatige ontwikkelingen

- De Visie Circulaire Economie leidt tot een Uitvoeringsagenda Circulaire Bedrijfsvoering opgesteld. Circulaire Inkoop speelt daarin een prominente rol;
- We zijn in overleg met onze partners over de actualisatie van ons inkoopbeleid om ook MVOI een grotere rol te geven;
- Samen met alle relevante adviseurs en experts ontwikkelen we een gemeenschappelijke aanpak rondom Diversiteit en Inclusie.
- We ontwikkelen een toolbox om ketenverantwoordelijkheid een plek te geven in relevante opdrachten.
- Zwolle neemt deel aan het Platform Impact Ondernemen Zwolle, een overleg tussen impact ondernemers, onderwijs en overheid. We onderzoeken hoe we dit platform concreet kunnen inzetten voor de realisatie van onze MVOI-doelen.

Inkoopproces

- Opdrachtgevers stimuleren we om ruim voor de start van het inkoopproces na te denken over hun ambities rondom MVOI.
- Een interne MVOI-adviseur kan (inhoudelijk) advies geven over MVOI-kansen.
- Het realiseren van onze ambities vraagt om maatwerk per inkoopproces. Uitgangspunt is het realiseren van onze doelstellingen binnen beschikbare budgetten. Het kan soms noodzakelijk zijn een afwijkende c.q. innovatieve aanbestedingsvorm of contractvorm te kiezen.
- We organiseren ambitiewebsessies voor (grote) inkooptrajecten om ambities in kaart te brengen en afgewogen keuzes te maken voor maximale impact.

Rapportage

- We rapporteren jaarlijks aan het College over MVOI. We werken ernaar toe dat rapportage plaats gaat vinden via de beleidsrapportage (BERAP).
- We borgen MVOI-doelstellingen in de categorieplannen. We monitoren continue de categorieplannen in samenwerking met de relevante afdelingen

Zie ook bijlage 2 voor een volledig overzicht van onze acties.

Praktijkvoorbeeld 2 Passarelle

Eén van de mooiste voorbeelden op het gebied van duurzaamheid wordt momenteel gebouwd in de Spoorzone van Zwolle. De Passarelle is een bijzonder voorbeeld van een duurzaam project. De volgende resultaten zijn bereikt:

- Tijdens het bouwproces wordt er 72% minder CO2 uitgestoten;
- De brug wordt gebouwd van speciaal hout. Duurzaam, herbruikbaar én het neemt CO2 in de omgeving op door de groene inrichting;
- Ook de speciaal ontworpen liftschacht is van hout geworpen;
- Het beton van de fundering en ook het staal van de trapopgangen wordt gemaakt van circulair materiaal.

"Vanaf het begin af aan wilden we heel graag een hele duurzame en het liefst houten brug maken, een houten Passerelle', aldus Han Goodijk, senior ontwerper stedenbouw en landschap van de gemeente Zwolle.

"De gedurfde keuze voor een houten dek komt overigens voort uit grondige analyse van de MKI-scores van diverse mogelijkheden en aspecten als uitvoerbaarheid, kosten en onderhoud; een houten dek bleek veruit de meest milieuvriendelijke oplossing. Het ontwerpteam besloot vervolgens ook het materiaal voor de constructie van de liftschachten aan weerszijden onder de loep te nemen. Ook daar viel de keuze op hout, gecombineerd met hoogwaardige glazen panelen." *Ipv Delft, ontwerpers*

"Deze houten brug is bijzonder omdat we van Europees vurenhout blok gelamineerde liggers hebben gemaakt die worden afgedekt door een zogenaamde daktuinconstructie, waardoor de liggers beschermd zijn tegen weer en wind. En daardoor kun je lokaal hout gebruiken in plaats van hout uit tropische bossen."

Governance

Borging

MVOI is een organisatiebrede opgave die niet stil kan staan. We maken gebruik van de richtlijn NEN-ISO 20400. Deze richtlijn is gericht op het continue verbeteren van de organisatie op het gebied van duurzaamheid. Conform deze richtlijn integreren we MVOI in ons beleid en de inkoopstrategie van de organisatie. Daarbij is het commitment van de hele organisatie van cruciaal belang.

Het monitoren en borgen van MVOI is niet het werk van één of enkele personen. Diverse rollen zijn nodig op strategisch, tactisch en operationeel niveau. Het moet een vast onderwerp worden bij de vele programma's, projecten en processen binnen onze organisatie. Om MVOI succesvol te implementeren is het daarom van belang om de verschillende rollen en verantwoordelijkheden inzichtelijk te maken. Dat doen we op basis van de "Dutch Wheels" met daarin drie niveaus.

Bestuurlijk c.q. strategisch niveau
Het College bepaalt op dit niveau de doelstellingen voor de lange termijn rondom de verschillende MVOI-thema's. Binnen de door de Raad vastgestelde kaders. Het gaat hier om algemene ambities en doelstellingen. Ook worden op dit niveau de formele rollen en verantwoordelijkheden vastgesteld. De rol van bestuurlijk opdrachtgever werken we separaat uit in een handreiking welke we in 2025 met het College delen.

Opdrachtgevend c.q. organisatieniveau
Op organisatieniveau vertalen we de strategische ambities naar concrete doelen. Op dit niveau stellen we ook vast welke MVOI kansen er liggen en of deze ook in de praktijk worden gebrachten. Op basis van beschikbare data rapporteren we aan het College en de Raad.

Proces c.q. projectniveau
Op dit niveau staan de specifieke MVOI-thema's, -doelstellingen en/of projecten centraal. Specifieke doelen worden bij relevante projecten vastgesteld.

Een beschrijving van de verschillende rollen staat in Bijlage 3.

Bestuurlijk niveau/ Strategisch niveau	Opdrachtgeverschap/ Organisatieniveau	Proces/ Projectniveau
Wie is verantwoordelijk?		
Gemeenteraad College van B&W Vakwethouder	Projectwethouder Managers Budgethouders Ambtelijk Opdrachtgever Directie	Ambtelijk Opdrachtnemer Projectleiders Contractmanagers Beleidsadviseurs
Wat houdt het concreet in?		
- Vertaling Coalitieakkoord naar beleid en ambities - Vaststelling verantwoordelijkheden - Bestuurlijk- en ambtelijk opdrachtgeverschap	- Vertalen beleid naar operationele doelen en acties, zoals programma's en projecten. - Maken van prioriteitsanalyes en strategische keuzes - Rapporteren aan bestuurlijk niveau	- Toepassen MVOI in inkooptrajecten - Data vastleggen - Processen rondom MVOI vastleggen
Hoe gaan we dat doen?		
- PDCA beleidscyclus volgen - Concrete MVOI ambities benoemen	- Ambities vastleggen per MVOI thema - Uitvoeringsagenda's en Categorieplannen - Jaarlijkse rapportage	- MVOI doelstellingen per traject vastleggen o.a. in ISF. - Communicatie intern/extern

Praktijkvoorbeeld 3, Mobiliteit

MVOI gaat soms hand in hand met bredere (beleidsmatige) ontwikkelingen. Bijvoorbeeld de invoering van een zero-emissiezone in Zwolle.

Vanaf 1 januari 2025 krijgt Zwolle een zero-emissiezone. Net als ongeveer 30 andere steden in het land. De zero-emissiezone is een afspraak uit het landelijke Klimaatakkoord. In deze zone (gebied binnen de stadsgrachten) zijn vanaf die datum alleen emissievrije bestel- en vrachtauto's welkom, dus zonder uitstoot van CO2.

Door MVOI-criteria toe te passen in onze inkopen is het mogelijk omstandigheden te creëren die bijdragen aan succesvolle invoering van zero-emissie zones. Deze criteria stimuleren niet alleen de ontwikkeling van de marktvraag naar duurzame logistiek, maar belonen ook de inzet van emissievrije voertuigen.

Kortom, door zelf bij onze inkopen rekening te houden met zero emissie van vervoer geven wij het goede voorbeeld. Zo stimuleren we over te schakelen op zero emissie vervoer.

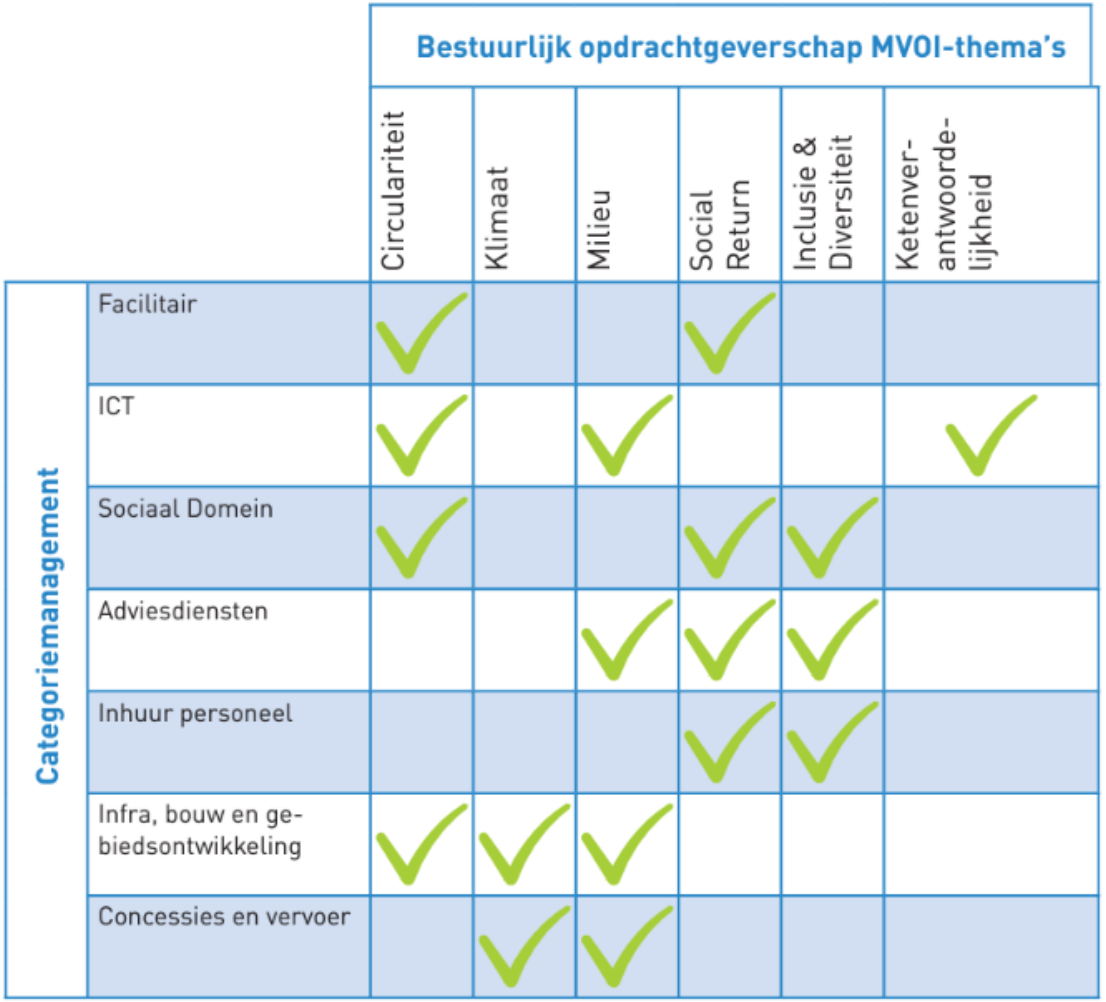
Een goed voorbeeld is een recente Europese aanbesteding Repro en Drukwerk. Waarin met de geselecteerde leverancier is afgesproken dat vanaf 2025 gepast vervoerd moet worden in de milieuzone. Daarbovenop hebben we de afspraak dat de voor de uitvoering van de opdracht in te zetten voertuigen buiten de emissiezone voldoen aan emissieklasse 6.

> "Gemeenten stimuleren de ontwikkeling van de marktvraag door in vergunningsverlening, inkoop en aanbestedingen (van decentrale overheid én van derden) duurzame logistiek in te bouwen en te belonen.
>
> In het kader van de Europese regeling bevordering aankoop schone en energiezuinige voertuigen stellen Rijksoverheid en gemeenten eisen aan de inzet van ZE bedrijfsvoertuigen bij publieke aanbestedingen" Klimaatakkoord, afspraken zero emissie.

Dit voorbeeld toont aan dat de gemeente Zwolle verder gaat dan de normen stellen. We werken actief samen met ondernemers om de overgang naar zero-emissie vervoer te faciliteren.

Bijlage 1 Prioriteiten organisatie en MVOI

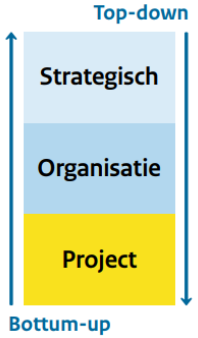
Categoriemanagement	Bestuurlijk opdrachtgeverschap MVOI-thema's					
	Circulariteit	Klimaat	Milieu	Social Return	Inclusie & Diversiteit	Ketenverantwoordelijkheid
Facilitair	✓			✓		
ICT	✓		✓			✓
Sociaal Domein	✓			✓	✓	
Adviesdiensten			✓	✓	✓	
Inhuur personeel				✓	✓	
Infra, bouw en gebiedsontwikkeling	✓	✓	✓			
Concessies en vervoer		✓	✓			

Bijlage 2 Actielijst 2025 – 2026

2025	
Actie	**Resultaat**
We rapporteren over MVOI	We rapporteren aan het bestuur we over de toepassing van MVOI op basis van effect- en procesmonitoring.
Vaststellen inkoopbeleid met MVOI-doelstellingen	We evalueren het huidige inkoopbeleid en stellen nieuw inkoopbeleid vast met MVOI doelstellingen
Organiseren MVOI bijeenkomsten	We organiseren MVOI thema bijeenkomsten intern.
Start prijsvraag MVOI actie	We starten een prijsvraag voor het meest aansprekende MVOI actie.
Start MVOI campagne	We starten een MVOI campagne gericht op het bereiken van onze collega's.
Deelname kopgroep bouwcirculair	We nemen met vier andere gemeenten deel aan een kopgroep circulair bouwen. Onder de regie van kennispartner BouwCirculair. Doel: op organisatieniveau circulariteitsresultaten inzichtelijk krijgen.
Handreiking 'Bestuurlijk opdrachtgeverschap'	We stellen een handreiking bestuurlijk opdrachtgever op.
Organiseren circulaire verkiezingen	We bereiden de verkiezingen van 2026 voor met inzet op circulariteit
Inkoopcheck ketenverantwoordelijkheid	We maken een inkoop-checklist met risico's rondom ketenverantwoordelijkheid. Deze wordt toegepast bij onze aanbestedingen.
Onderzoek uitbreiden ketenverantwoordelijkheid	We onderzoeken of we onze ketenverantwoordelijkheid aanpak kunnen uitbreiden met milieuaspecten.
Meten circulariteit in inkoop	We blijven de mate van circulariteit meten in inkoopstartformulieren
2026	
We rapporteren over MVOI	We rapporteren aan het bestuur we over de toepassing van MVOI op basis van effect- en procesmonitoring.
Vaststellen actielijst 2026	Per jaar bepalen we een gerichte actielijst om MVOI uit te rollen binnen de organisatie.
Uitreiking prijsvraag MVOI actie	We reiken de prijsvraag uit voor de meest aansprekende MVOI actie.

Bijlage 3 Rollen

Zowel top-down (bestuurlijk commitment) als bottom-up (intrinsieke motivatie medewerkers) inzet is nodig om MVOI succesvol toe te passen. Het is daarbij van belang dat de hiervoor relevante taken en verantwoordelijkheden duidelijk zijn beschreven.

Gemeenteraad
De Raad is eindverantwoordelijk voor het besturen van de gemeente Zwolle en stelt het gemeentelijke beleid vast dat de kaders vormt voor onze werkzaamheden.

College
Het college stelt de doelstellingen rondom de MVOI thema's vast. Om hierop toezicht te houden ontvangt het college jaarlijks een rapportage MVOI.

Wethouders
Als bestuurlijk opdrachtgever is de wethouder verantwoordelijk voor een project en eventueel noodzakelijke inkooptrajecten. Als vakwethouder is een wethouder verantwoordelijk voor de realisatie van een specifiek MVOI thema en de doorontwikkeling daarvan.

Wethouder	Portefeuille	MVOI thema
Paul Guldemond	Bedrijfsvoering Circulaire economie Human Capital Agenda	MVOI-breed Circulariteit Social Return
Dorrit de Jong	Vluchtelingen, inburgering en integratie Diversiteit en Inclusie	Ketenverantwoordelijkheid Diversiteit en Inclusie
Arjan Spaans	Klimaat	Klimaat
Anja Roelfs	Natuur en groenbeleid	Milieu

Specifiek voor de wethouder Bedrijfsvoering geldt dat deze verantwoordelijk is voor het inkoopbeleid en de algehele uitvoering van MVOI in de organisatie. De directeur Bedrijfsvoering is ambtelijk verantwoordelijk. De strategisch beleidsadviseur inkoop stuurt hierop en geeft gevraagd en ongevraagd advies.

Opdrachtgevers en budgethouders
Opdrachtgevers (en/of budgethouders) zijn verantwoordelijk voor de uitvoering van inkopen bij de uitvoering van hun opgaven. Grotere programma's, projecten en processen hebben ambtelijk opdrachtgevers die opdracht geven aan programma-, project- en procesmanagers. Het is de verantwoordelijkheid van opdrachtgevers om onze MVOI ambities te vertalen naar concrete MVOI doelstellingen bij de realisatie van inkoopbehoeften. Zij dragen er zorg voor betrokken collega's, waaronder projectleiders, beleidsadviseurs en/of inkoopadviseurs, deze doelstellingen realiseren.

Beleidsadviseurs / vakinhoudelijk experts
Beleidsadviseurs zijn vakinhoudelijke experts die verantwoordelijk zijn voor het opstellen van beleidskaders ten behoeve van de raad. Ook zijn ze verantwoordelijk en/of betrokken bij het realiseren van dat beleid. Daarnaast beschikt de gemeente Zwolle over een grote diversiteit aan vakinhoudelijk deskundige medewerkers in diverse soorten rollen. Vakinhoudelijke experts en beleidsadviseurs leveren kennis en kunde en dragen daarmee bij aan de realisatie van onze MVOI ambities.

Categoriemanager
De categoriemanager is verantwoordelijk voor de ondersteuning van alle inkoopcategorieën door concreet inzichtelijk te maken waar de categorie staat met de toepassing van MVOI en welke kansen er bij toekomstige inkopen liggen. Dit wordt vastgelegd in een categorieplan. Het categorieplan en de realisatie daarvan vormt de basis voor monitoring en rapportages van MVOI.

MVOI-adviseur
De MVOI-adviseur is het centrale aanspreekpunt voor advies en ondersteuning met betrekking tot MVOI binnen alle niveaus. De MVOI adviseur adviseert gevraagd en ongevraagd rondom MVOI.

Bijlage 4 Rapportage Maatschappelijk Verantwoord Opdrachtgeven en Inkopen (MVOI)

Binnen onze organisatie onderscheiden we organisatiebrede ambities en doelstellingen op het gebied van MVOI. De ambities en doelstellingen zijn onder meer gebaseerd op het collegeprogramma. MVOI wordt inhoudelijk toegelicht in het **Actieplan MVOI**. Deze rapportage geeft een beeld van de MVOI-resultaten die de afgelopen jaren zijn behaald. Doelstelling is om in Q2 2025 een rapportage op te leveren specifiek over het jaar 2024.

MVOI organisatiebreed
Interne opdrachtgevers vullen bij de start van een inkooptraject een Inkoopstartformulier (ISF) in. Hierin kan worden aangegeven of, en zo ja, welke MVOI-thema's bij de inkoop worden toegepast. Het ISF geeft daarmee over de gehele breedte van de organisatie een beeld over de toepassing van MVOI. We zien dat de laatste jaren MVOI steeds vaker wordt meegenomen bij het inkoopproces. Onze doelstelling is dat het percentage MVOI met de jaren toeneemt.

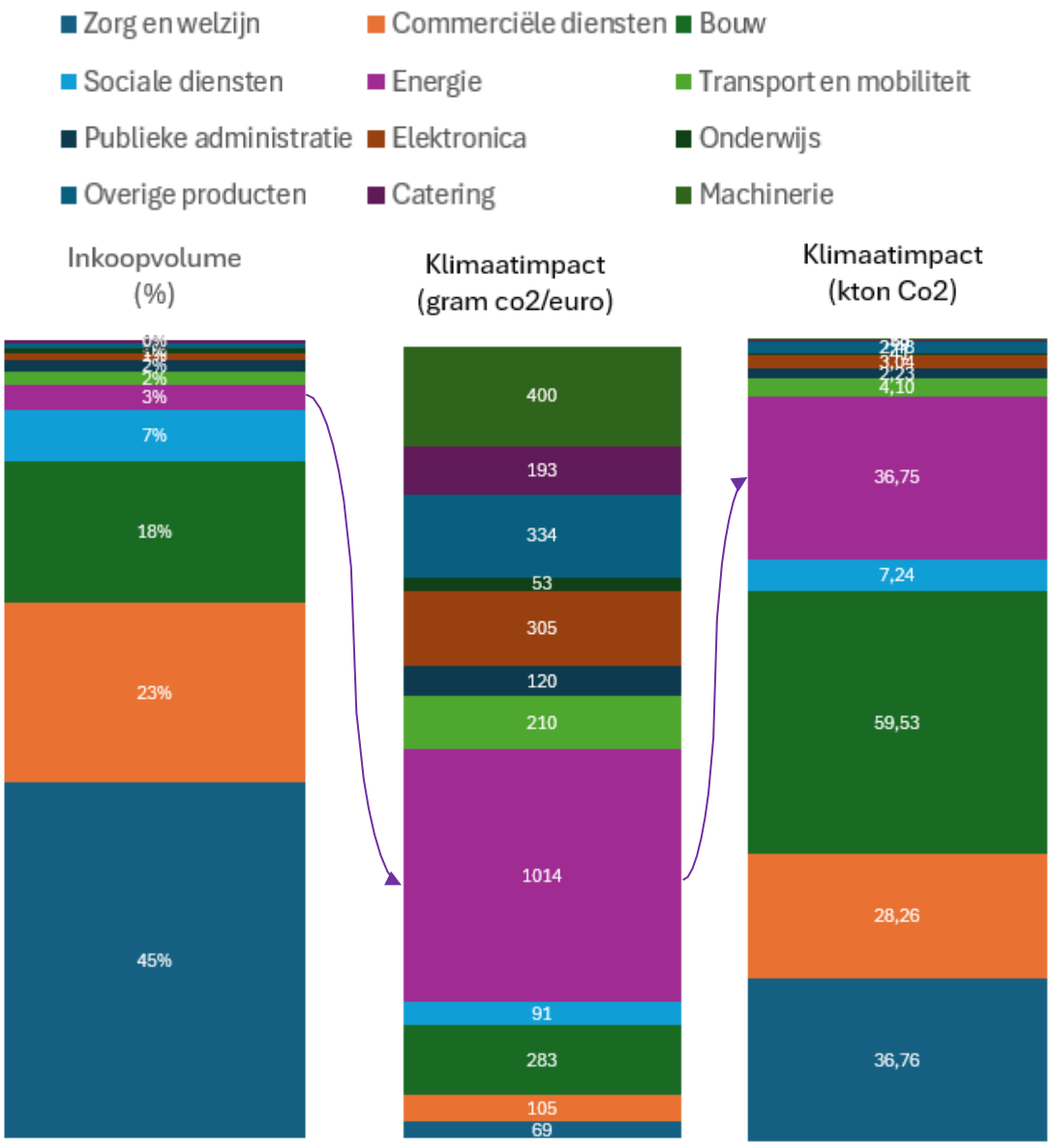
- Over het jaar 2023 is voor **€ 62.758.424,92** een ISF ingevuld, waarbij op **€ 28.419.763,-** een MVOI doelstelling is toegepast. Oftewel, op circa **45%** van onze uitgaven in 2023 waarbij een ISF is ingevuld is MVOI toegepast.
- Over het jaar 2024 is voor **€ 129.039.252** een ISF ingevuld, waarbij op **€ 105.143.689,-** een MVOI doelstelling is toegepast. Oftewel, op circa **81%** van onze uitgaven in 2023 waarbij een ISF is ingevuld is MVOI toegepast.

Voorgaande maakt duidelijk *dat* MVOI wordt toegepast, maar maakt niet duidelijk *hoe*. We ontwikkelen nieuwe tools om hier meer inzicht over te geven. We meten onder andere op welk deel van onze uitgaven welke MVOI-acties plaatsvinden. Dit doe we aan de hand van categoriemanagement, waarbij we per inkoopcategorie MVOI-acties identificeren. Doelstelling is dat we doorgroeien naar kengetallen per MVOI-thema en uiteindelijk ook de gerealiseerde impact.

Welke impact maakt Zwolle?
Op basis van landelijke kengetallen, gekoppeld aan onze jaarlijkse uitgaven kunnen we een inschatting maken van de impact die we als organisatie maken. Let wel: de kengetallen gaan uit van de gemiddelde impact van alle Nederlandse overheden. De grafiek geeft dan ook weer welke impact de gemeentelijke organisatie *als ware zij een gemiddelde overheidsorganisatie*. Kengetallen op specifiek het niveau van onze gemeente zijn nog niet beschikbaar. Toch geeft de afbeelding een eerste indicatie van onze klimaatimpact. De grafiek is als volgt opgebouwd:

- Inkoopvolume geeft het inkoopvolume per inkoopsegment weer. 45% van onze uitgaven gaan bijvoorbeeld naar Zorg en Welzijn.
- Klimaatimpact (gram co2/euro) geeft de impact weer op het klimaat voor elke euro die wordt uitgegeven aan een bepaald inkoopsegment. Een euro besteed aan Zorg en Welzijn levert een klimaatimpact van 69 gram op.
- Klimaatimpact (kton Co2) combineert beide kolommen. Wat opvalt is dat Zorg en Welzijn door de relatief hoge spend een forse klimaatimpact heeft, al is de co2 uitstoot per euro vrij laag. De categorie Bouw zorgt voor de grootste CO2 uitstoot door de relatief hoge spend en hoge CO2 uitstoot per uitgegeven euro.

NB: onderstaande cijfers zijn vastgesteld op basis van een quickscan van onze uitgaven. We verwachten de komende tijd een steeds accurater beeld te kunnen geven op basis van onze inkoopcategorieën.

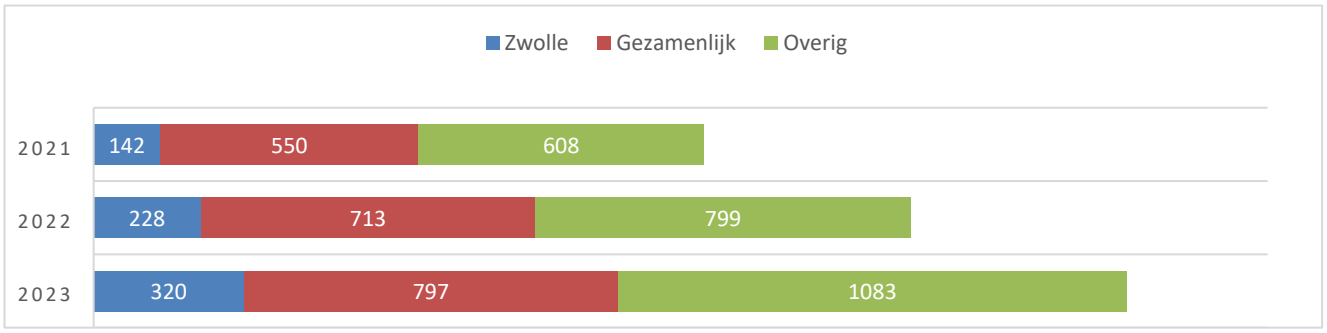

MVOI-resultaten per thema

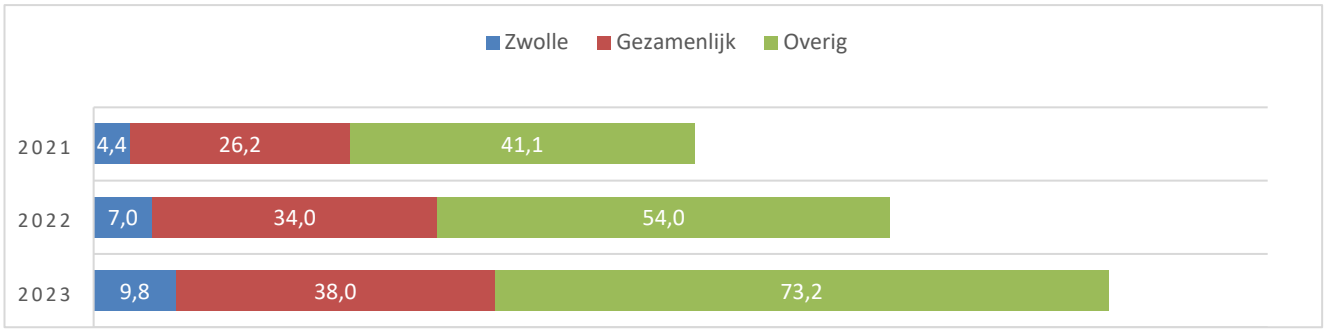
Hieronder volgt per MVOI-thema een overzicht van de in de afgelopen jaren behaalde resultaten.

1. Social Return

Sinds 2017 is de uitvoering van Social Return bij het Expertisepunt SROI (ESR) neergelegd. Het ESR werkt regionaal in opdracht van 18 overheden. Het ESR heeft 508 actieve contracten in beheer namens alle overheden[1]. Onderstaande tabel geeft de Zwolse opdrachtwaarde weer, afgezet tegen de totale opdrachtwaarde in beheer bij het ESR gemeten in miljoenen euro's.

De totale opdrachtwaarde zegt op zichzelf nog weinig over social return. Van belang is om te weten welke social return resultaten zijn gerealiseerd over deze totale opdrachtwaarde. De Social Return impact is[2]:

Wat valt op?

- De contractwaarde waarop Social Return van toepassing is neemt jaarlijks toe. Dat betekent dat Social Return steeds meer wordt toegepast.
- Het aandeel van Zwolle in het totaal neemt iets toe: van 11% in 2021 naar 15% in 2023. Een duidelijke verklaring hiervoor ontbreekt.
- Over 2023 zijn voor bijna € 10.000.000, - Social Return verplichtingen opgenomen voor alleen al de Zwolse contracten

Voorgaande roept de vraag op waar die € 10.000.000, - aan wordt besteed. Leveranciers kunnen hun social return verplichtingen op drie manieren invullen:

1. Inzet personeel,
2. Maatschappelijke activiteiten, en/of
3. Sociale inkoop

In verreweg de meeste gevallen (90%+) worden de verplichtingen ingevuld via de inzet van personeel. Hieronder wordt op elke categorie verder ingegaan.

[1] Peildatum 1 januari 2024. In totaal 836 contracten, waarvan 508 in uitvoering en 328 afgerond.
[2] Als we de cijfers over 2022 ook van toepassing verklaren op 2021 en 2023

Inzet personeel
Voorbeelden hiervan zijn o.a. het aangaan van een arbeidsovereenkomst, proefplaatsing, of een werkervaringsplek, stages, leerwerkplekken. Op 1 januari 2024 waren de volgende plaatsingen actief.

SROI-doelgroep	Aantal plaatsingen
Participatiewet Doelgroepregister	83
Participatiewet (regulier)	39
WIA/WAO	31
WW	128
Leerwerkplekken (BBL)	162
NUG	10
Stageplekken	229
Werkervaringsplekken	15
	697

Maatschappelijke activiteiten
Deze categorie omvat een scala aan activiteiten waarbij de bijdrage bestaat uit support in uren of geld. Voorwaarde is dat de activiteit een relatie heeft met groei/kennis en ontwikkeling, het verkleinen van de afstand tot de arbeidsmarkt en/of onderwijs. Concrete voorbeelden zijn gastlessen, erkenning als leerbedrijf, bijdragen aan initiatieven zoals Playing for Succes en Refugee Talent Hub. De totale SR waarde van deze initiatieven bedraagt **€ 0.8 miljoen euro** over 2023.

Sociale inkoop
Bij sociale inkoop gaat het om inkoop van bijvoorbeeld groenwerkzaamheden, schoonmaakdiensten, drukwerk, postdiensten etc bij PSO-30+ gecertificeerde ondernemingen, sociale ondernemingen en sociale werkvoorzieningen. Steeds meer bedrijven laten zich certificeren op sociaal gebied. Bijvoorbeeld via PSO-Nederland of Social Enterprise Nederland. Ook regionale ontwikkelingen zoals het Impact platform Oost-Nederland stimuleert tot sociaal ondernemerschap en tot sociale inkoop. De totale SR-waarde van sociale inkoop bedraagt **€ 1.2 miljoen euro** over 2023**.**

2. Diversiteit en inclusie

Diversiteit en Inclusie is een relatief nieuw thema binnen MVOI. Dat inspanningen op dit thema richten zich daarom met name op kennisdeling. We zijn actief bezig met het verbinden van de juiste collega's, waaronder adviseurs Diversiteit en Inclusiviteit (D&I) voor zowel intern als extern. Ook identificeren we inkoopcategorieën waarbij D&I een rol speelt. Het gaat dan vooral om opdrachten waarmee we te maken hebben met de volgende onderwerpen:

Onderwerp	Voorbeelden
Werving en selectie van in te zetten mensen	Inhuur Adviseurs Uitzendkrachten Facilitaire dienstverleners, zoals beveiligers en receptionisten
Communicatie uitingen	Vormgeving Gebruik beeldmateriaal Digitoegankelijkheid Versimpelen van teksten
Toegankelijkheid	Toegankelijkheid bouwwerken Algemene voorzieningen, zoals speeltoestellen
Werkomgeving	Een veilige werkomgeving creeëren Sociale veiligheid bieden

Een praktijkvoorbeeld: in alle inkooptrajecten met een ICT-component zetten we bewust in op digitale toegankelijkheid voor gebruikers.

3. Ketenverantwoordelijkheid

Ketenverantwoordelijkheid is ook een relatief nieuw thema voor Zwolle. Ketenverantwoordelijkheid ziet op het aanpakken van misstanden in onze toeleveringsketen op het gebied van mensenrechten, arbeidsomstandigheden en een milieuvriendelijk productieproces. Ketenverantwoordelijkheid is een thema waarin veel van de andere MVOI-thema's in terug komen. Denk hierbij aan de volgende concrete behaalde resultaten:

- Vaststellen risicocategorieën waarbij ketenverantwoordelijkheid altijd wordt toegepast;
- We hebben in Q2 2024 een stageopdracht geplaatst om een student te werven die ketenverantwoordelijkheid nader in kaart brengt. Dit heeft geresulteerd in een rapport met concrete aanbevelingen. Een belangrijke aanbeveling is om een checklist met risico's toe te passen bij aanbestedingen. Deze en andere aanbevelingen worden in 2025 geïmplementeerd.
- Praktijkvoorbeeld aanbesteding warme dranken:
    - Pure Africa betaalt een inkoopprijs van 2 dollar boven de wereldmarktprijs
    - Pure Africa stelt landbouwdeskundigen ter beschikking aan de boeren
    - De Pure Africa Foundation verstrekt micro-krediet aan boeren (tegen 6% ipv de gebruikelijke 25% in Rwanda)

4. Circulariteit

Circulaire inkoop minimaliseert de inzet van primaire, abiotische grondstoffen. Bijvoorbeeld door grondstoffen te hergebruiken of de levensduur van producten te verlengen en in te zetten op het gebruik van biobased producten. De afgelopen jaren hebben er veel activiteiten plaatsgevonden m.b.t. circulair inkopen. Hieronder volgen enkele praktijkvoorbeelden:

- Bij de aanbesteding van **WMO-hulpmiddelen** is beleid opgesteld om hulpmiddelen worden zoveel in te zetten voor hergebruik. Daarnaast wordt sterk ingezet op deelvervoer waardoor minder hulpmiddelen worden ingezet. Door minder hulpmiddelen in te zetten zijn minder grondstoffen nodig. Zwolle is hierin landelijk koploper.
- We zijn gestart met het inzichtelijk maken van de mate waarin onze leveranciers circulair te werk gaan voor Zwolle. Bijvoorbeeld door in gesprek te gaan met onze schoonmaakleverancier & kantoormeubilairleverancier over de circulariteit van geleverde producten. Dit toetsen we aan de hand van bijvoorbeeld materiaalpaspoorten en de **Material Circularity Index**.
- Ook **bestaande contracten zijn verbeterd**. Onder andere door onze schoonmaakleverancier een nieuw concept te laten introduceren waardoor het verbruik van water, zeep en papier in toiletruimtes aantoonbaar wordt verminderd. En door met onze cateraar maatregelen te introduceren die voedselverspilling tegengaan. Waaronder korting op dagverse producten en het duurder aanbieden van ongezonde producten.
- Het beton van de fundering en ook het staal van de trapopgangen van de **Passerelle** wordt gemaakt van circulair materiaal.
- We nemen deel aan verschillende landelijke samenwerkingsvormen om circulaire inkoop verder te ontwikkelen, waarbij de focus ligt op het meten en monitoren van de resultaten van circulaire inkoop. Waaronder een kopgroep van **BouwCirculair** deelnemers waarin we de gerealiseerde circulariteit van onze activiteiten in het fysiek domein willen gaan meten.
- Voor meerdere projecten rondom het **woonrijp maken** van verschillende projecten in Zwolle is circulariteit en de reductie van CO2-reductie meegenomen in het bestek. Het gaat om de volgende locaties:
    - Tippe fase 1
    - STH Breezicht Noord
    - Oude Mars fase 1

Verbouwing Raad- en TaKzaal

In 2024 heeft de Raad een kredietaanvraag voor de verbouwing van de Raad- en TaKzaal goedgekeurd. Onderdeel van deze verbouwing is het versterken van onze duurzaamheidsambities. Onder andere door te kiezen voor een circulaire inrichting, waarbij we gebruikmaken van circulaire en refurbished materialen.

In de aanbesteding voor de verbouwing zijn circulaire criteria meegenomen, zoals:

- De mate waarin hergebruikte/herbruikbare grondstoffen worden toegepast;
- De mate van hergebruik van de bestaande inrichting van de zalen;
- Mate waarin circulariteit zichtbaar wordt gemaakt in de zaal.

5. Klimaat

Het Klimaatakkoord bevat specifieke doelstellingen voor Zwolle. Hieronder vallen ook doelstellingen die onze inkoop raken, zoals het instellen van een zero-emissie zone aan de hand waarvan wij ook verdergaande eisen aan onze leveranciers kunnen stellen. Hieronder volgen enkele praktijkvoorbeelden:

- Als gunningscriterium ten behoeve van de aanbesteding Repro & Drukwerk is duurzaamheid meegenomen. Ondernemers hebben de kans gekregen om het proces van productie, verpakken, transport, recycling, te verwoorden. Een minimale emissieklasse van 6 is vereist, omdat de binnenstad vanaf 2025 CO2-neutraal moet zijn.
- Voor de vervanging van de veldverlichting van de sportparken worden de conventionele lichtarmaturen vervangen door energiezuinige LED-armaturen.
- Ook voor de aanbesteding doelgroepenvervoer houden we rekening met klimaatadaptatie door te kiezen voor schone voertuigen.
- Voor meerdere locaties hebben we op duurzame wijze gewerkt aan renovatie en onderhoud van onze panden:
    - Veemarkt 35-40 (vervangen cv-ketel door warmtepomp)
    - Sassenstraat 2 (vervangen conventionele verlichting door LED-verlichting)
    - Praubstraat 4 (vervangen cv-ketel en cv-regeling door meest duurzame cv-ketel)
    - Plettestraat 8 (vervangen cv-ketel en cv-regeling door meest duurzame cv-ketel)
    - Zalneweg 102 (vervangen cv-ketel en cv-regeling door meest duurzame cv-ketel)
    - Bachlaan 4a (vervangen cv-ketel en cv-regeling door meest duurzame cv-ketel)
    - Kranenburgweg 7 (renovatie en verduurzamen van de gehele woning)

Passarelle

Eén van de mooiste voorbeelden op het gebied van duurzaamheid wordt momenteel gebouwd in de Spoorzone van Zwolle. De bouw van de Passarelle is als bijzonder duurzaam traject mooi om uitgelicht te worden.

- Tijdens het bouwproces wordt er 72% minder CO2 uitgestoten.
- De brug wordt gebouwd van speciaal hout. Duurzaam, herbruikbaar én het neemt CO2 in de omgeving op.
- Ook de speciaal ontworpen liftschacht is van hout geworpen.

6. Milieu

Milieuvriendelijk inkopen omvat een grote diversiteit aan onderwerpen. Waaronder water, bodem en lucht. We gebruiken 2025 om eenduidigheid te creëren rond dit thema. Dit thema richt zich op de volgende drie elementen:

Onderwerp	Voorbeelden
Fysieke leefomgeving	Emissie fijnstof Beïnvloeding grondwaterstand
Kwaliteit van leven	Geluidoverlast, trillingen Zwerfvuil, onkruid Graffiti
Biodiversiteit	Natuurherstel

Enkele aansprekende voorbeelden van de afgelopen jaren zijn:

- Voor de aanbesteding WMO hulpmiddelen is er bewust gekozen voor milieuvriendelijke maatregelen bij het reinigen van hulpmiddelen.

- Voor de aanbesteding Renovatie Kunstgrasvelden zijn er bewust eisen opgenomen ten behoeve van de goede gezondheid en welzijn van de leefomgeving. Onder andere door het gebruik van de TPE-performance infill i.p.v SBR-infill gebruik. TPE-performance infill is een alternatief materiaal dat minder milieubelastend is.

Naast de zes MVOI-thema's rapporteren we ook over twee andere, specifieke thema's.

7. Fysieke projecten

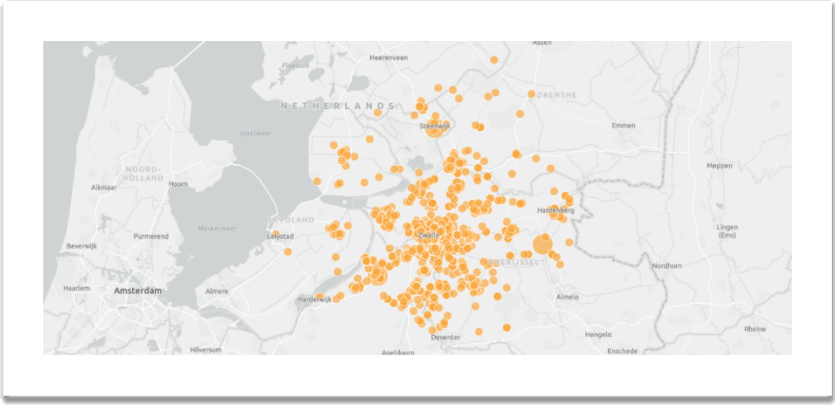
Bij fysieke projecten wordt apart stilgestaan. Bij onze fysieke projecten worden circulariteit, milieu en klimaat integraal meegewogen. Duurzaamheid wordt bij fysieke projecten (wegen, civiele kunstwerken e.d.) structureel meegenomen in het programma van eisen. Ons zogeheten moederbestek is gebaseerd op de RAW-systematiek. De minimumeisen voor MVI inkopen van de rijksoverheid staan in de standaard RAW. (RAW-Catalogus Bepalingen duurzaam inkopen). In ons moederbestek hebben een aantal minimum eisen/verplichtingen met betrekking tot MVI inkopen opgenomen zoals bijvoorbeeld:

- SROI
- Emissie-eisen materieel
- Asfalt (eisen bouwcirculair)
- Beton (eisen bouwcirculair)
- Toegankelijkheid (eisen Zwolle toegankelijke stad)
- Boombescherming
- Geluidshinder
- Overbelading

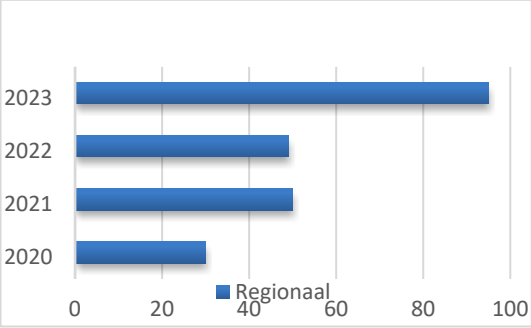
Daarnaast worden er, afhankelijk van het soort project, aanvullende eisen opgenomen zoals: een gesloten grondbalans, hergebruik materialen, klimaatadaptatie, verkeersmaatregelen, beperken overlast burgers, bedrijven, winkels en dergelijke.

8. Lokale economie

Het stimuleren van de lokale economie maakt geen onderdeel uit van MVOI. Echter, inkoop vormt een zeer geschikt middel om ook dit beleidsthema te stimuleren. Om die reden wordt ook dit thema behandeld in deze rapportage.

- In 2023 werd 60% van het totaal aanbesteed volume van de hele gemeente gegund aan regionale bedrijven.
- Door de groslijstsystematiek kan gemiddeld circa 75% van de gemeentelijke aanbestedingen in de bouw en infra worden gegund aan regionale bedrijven.

In 2023 hebben we € 95 miljoen ingekocht binnen de Economische Regio Zwolle. In vergelijking met 2022 was dat een stijging van 94%.